

הלכות שבת סימן שט

באר הגולה 404

שטט דין ארבע אמות ברשות הרבים, וכו' ה' סעיפים:

א * כל אדם יש לו (ב) ארבע אמות ברשות הרבים שכולל לטלטל בהם, במודרים לו (ג) באמה שלו, ואם (ד) אמתו (א) קטנה, נותנים לו ארבע אמות בינוניות של כל אדם, שכל אחת מהן ששה טפחים (ועין לקמן (ה) סימן שצו): **ב** * ארבע אמות שאמרו, (ו) * הן ואלכסוןן, שנמצא שהם חמש אמות ושלשה חמשים. (ז) * ויגיש מי שאומר, (ח) * ששארבע אמות עד חמש ושלשה חמשים (ט) פטור אכל אסור: **ג** (י) * היתר לו לאדם לעקר חפץ ברשות הרבים * ולתנו (ז) לחברו ששאלו בתוך ארבע אמותיו * ולחברו ששאלו, חפץ בשם הנאמר ה' משנה שם ע"י רובי, והנה, רבנים סתם יב' מהלכות שבת ו' מהם נפסקו בשם רמב"ם והנה"י, וכן נסתב הרא"ש בשמו

באר היטב

(ג) באמה שלו, הינו הנדון: (א) קטנה, והוא גדול, נמצא שלא יספיק לו ד' אמותיו: (ז) לחברו, והינו דוקא בתוך רשות הרבים או בתוך רה"י או בתוך פרטית, אבל להוציא מפרטית לרה"י או מרה"י לפרטית:

משנה ברורה

והנה"ך * בבאורו מסיק לאסור בכרמלית כמו ברשות הרבים. המפנה הפנים מנזית לזוית ונמלך עליהן והוציאן, פטור מחטאת, שלא היתה עקירה משעה ראשונה לקח, ונמצא דלא עשה אלא הנחה ולית בה רק אסורא בעלמא. הנה קנה בידו, והגבית קצה הקטר וקצה השני מזה בארץ וחסר והגבית הקצה השני, אפילו כל היום כלו, (יב) פטור, כיון שלא עקר כל הקנה מהארץ, ואם משך החפץ וגררו על הארץ מתחלת ארבע לסוף ארבע, חיוב, שהמגלגל עוקר הוא (גמרא):

א * כל אדם יש לו (ו) * וכו'. השעם, (ב) דחייב "שבו איש תחתיו", והפנה, ושיבת כל איש ביום השבת יהיה כשעור תחתיו והינו כשעור ארץ כל גופו, ולשעור חז"ל, דארץ האדם שהוא שעור תחתיו הו' שלש אמות, ועוד אמה (ג) כדי לפשט ידיו ורגליו, ובשעור זה יכול אדם לטלטל חפצים מכאן לכאן: **(ב)** ארבע אמות, מצמצמות (מ"א), והינו שיקראו אותן בצמצום. ועין בסעיף ב, דארבע אמות שאמרו, הן ואלכסוןן: **(ג)** באמה שלו, דהינו, אם האיש הזה הוא ארץ ב"ח או מדרין לו הארבע אמות ברורע שלו, ונמצא שארבע אמות שלו יהיו גדולין מארבע אמות של שאר בני-אדם: **(ד)** אמתו קטנה, רוצה לומר, (ז) שגופו בינוני כשאר כל אדם ורורע שלו קצרה משאר בני-אדם, ואם ימדרו ארבע אמותיו ברורע שלו יהיו קצרות לפי צורך גופו, והתורה אמרה "שבו איש תחתיו", על-כן נותנים לו ארבע אמות בינוניות של כל אדם: **(ה)** סימן שצו, רוצה לומר, דשם בהנה"א מבאר לענין יוצא חוץ לתחום דהארבע אמות מודדין מנחות, אכן בכאן לענין טלטול ארבע אמות ברשות הרבים (ה) יש להחמיר דוקא מצמצמות, ובג"ל בסעיף קטן ב:

ב (ו) * הן ואלכסוןן, פלומר, דשעור ארבע אמות הוא הם ואלכסוןן, שאינו חיוב אלא אם טלטל כשעור שעולה האלכסון של ארבע אמות, ולא מפניו אם טלטל לאלכסון העולם פאניו חיוב בפחות משעור אלכסון של ארבע אמות, אלא אפילו אם טלטל ברבוע העולם ממזרח למערב או מצפון לדרום, נמי אינו חיוב בפחות משעור אלכסון: **(ז)** * ויגיש מי שאומר וכו', וכן (ו) הסכימו האחרונים: **(ח)** * ששארבע אמות וכו', ובפחות מארבע אמות אם לדעה זו מותר לכתחלה, ובג"ל בסעיף א: **(ט)** * פטור אכל אסור, זו היא דעת הרמב"ם, ועין בבאור הגמ"א שכתב דגם הרמב"ם מודה דחיוב שבת לו' ארבע אמות לטלטל בהם ורוצה לטלטל באלכסוןן של הארבע אמות, מטר לטלטל בהם אף שעולה עד חמש אמות ושלשה חמשים, ולא קפליג על דעה ראשונה רק ברוצה לטלטל במישור ולא באלכסון או שלא יחד לו מתחלה הארבע אמות לטלטל בהם, דלדידה אין לו בכל זה הסר הטלטול רק עד ארבע אמות בלא אלכסון, ודע, דמה דנקמא לן דאם העביר חפץ ברשות הרבים ארבע אמות הן ואלכסוןן חיוב, דוקא בשתיקא שעור זה בין מקום עקירת החפץ להנחתו, דהינו שהיה החפץ מחוץ לשעור זה, אכל אם הנה מקום הנחת החפץ בתוך שעור זה ואפילו רק מקצתו של החפץ, פטור, דהרי לא העביר החפץ ארבע אמות הן ואלכסוןן בשלמותו, כן מוכח ברמב"ם פרק יב הלכה יט, עין שם: **ג** (י) * היתר וכו', דאף-על-גב דלקמן סעיף ה' איתא דאדם אחד אסור להוליך חפץ פחות פחות מארבע אמות, דישמא

שער הציין

(יב) * אכל אסור מדרבנן: **(ב)** * גמרא: (ג) * זה השעם נאמר בגמרא אלא דרבי מאיר, ועין בבית-יוסף דלפיקה פסק הרמב"ם בזה, משום מאי דפסקינן בצורבין ג' עמוד ב' דצריך למדו צבחות להקרא: **(ג)** * גמרא, ועין בפרי-מגדים שכתב דהו' רק כשאנו מעביר בבת-אחת, אבל כשמעביר בבת-אחת נחשב תמיד השעור ארבע אמות של אדם בינוני אפילו לאדם שהוא ארך, ולעניות דעמי צריך עיון בדבר, דהרי ר"י וכו' בדבריו השעם כדי שיקח חפץ מתחת מרגלותיו ויניח תחת מרגלותיו, ואם-כן לפי מסקנת הגמרא דלאיש ארץ בידו, באמות שלו משערין כדי שיתקבץ בכל אדם הקרא ד"שבו איש תחתיו", אם-כן מפילא מזה דמותר לו לטלטל בבת-אחת אף שהוא הקרה יותר מארבע אמות בינוניות, ואף רבי מאיר לא פליג עלה בזה [אף דהוא אמר טעם אחר], ולית בינינו אלא או נוחות או מצמצמות פדאימא בגמרא, וצריך עיון: **(ד)** * פן פרש רש"י וכן איתא בפירוש רבנו חננאל וכן כתב רבנו יצחק, ומשמע דאם הנה נוס גם בגופו, בדירה משערין: **(ה)** * אמותיו אף דפחותים משאר בני-אדם, וכן כתב הגר"ם, ועין בפרי-מגדים בזה: **(ו)** * אלהי רבה: **(ז)** * בית חדש ונחלת-עבד ואלהי רבה:



הלכות שבת סימן שמט

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק א]

ולענין מילה עין במה שכתבתי בסימן שלא ענין קטן כ במשנה ברוך ה'.

8) שם כתב שאסור להביא את התינוק לבית הכנסת דרך חצר שאינה מעורבת, אפילו על ידי אינו יהודי, כיון שיכולים למולו בבית, והרבה פעמים מליב בבית כשיש צינה, ואם הסבין נמצא בחצר אחרת שאינה מעורבת וצריך להוציא את התינוק מביתו אליה, מותר לעשות כן על ידי אינו יהודי, כיון שאינו מטלטל דרך רשות הרבים, ומי"מ כתב שטוב יותר שהאינו יהודי יביא את הסבין אל התינוק, משום שאם יביא את התינוק אל הסבין הרי יהיה צריך אחר המילה להחזיר לאמו, ובכך יעבור שוב על שבות, מה שאין כן אם יביא את הסבין אל התינוק, הרי אפשר להשאירו שם עד אחר השבת, ובמשנ"ב שם (ס"ק כב) ובביה"ל (ד"ה ועין לעיל סי' שז) כתב, שלענין מילה באופן שאי אפשר בענין אחר, אם לא פשע שלא יכול היה להביא מלתאמול, מותר להוציא את התינוק או את הסבין על ידי נכר אפילו לרשות הרבים דאורייתא, אמנם, אם פשע שהיה יכול להביאם מאתמול למקום הראוי, מותר להביא על ידי נכר רק דרך כרמלית, שאיסורה אינו אלא מדרבנן.

[שעה"צ ס"ק יז]

ועין באופן ענין שכתבתי לקמן על ידי זה עיקר וזה מצינו.

9) והיה זה, מבואר באבן העזר (שם) שהוא לשיטתו לקמן (סי' שנב ס"א) שהלך על הרמ"א שם, והתיר למי שעומד ברשות היחיד והתגלגל חפץ מידו לכרמלית ועדיין צידו האחד של החפץ בידו, שרשאי להחזיר את החפץ אליו, משום שכל שאיסורו מדרבנן לא גזר עליו בכרמלית [הביא את דבריו במשנ"ב שם (ס"ק י) ובשעה"צ שם (ס"ק ה)], והוא הדין לענין זה עיקר זה מניח שאיסורו מדרבנן שמוותר בכרמלית, ואם כן מותר לעשות כן אפילו בלא עסק מצוה, אמנם, גם לדעת הרמ"א שאסר שם, מי"מ בנדרן שלפנינו יש להתיר, כיון שהוא עסק מצוה שצריך ספר תורה לקרוא בו.

ובהמשך דבריו הוסיף האבן העזר עוד יסוד להיתר זה, וכתב שהעומד בפנים יעשה מעט את התינוק בידו קודם שיטלנו השני, שאז לדעת התוס' נחשבת ידו למקום פטור, וכן העתיק המטה אפרים (סי' תרכא ס"ד) עיניו זה.

עוד כתב האבן העזר (שם), שיש תקנה נוספת כיצד להביא את התינוק או את הספר תורה לבית הכנסת, והיא שיעמיד על ידי נכר לפני פתח הבית ולפני פתח בית הכנסת חביות שגובהן יותר מג' טפחים ופחות מ' טפחים וירחבן פחות מ' טפחים, שהמקום שעל גביהן הוא מקום פטור, ויוציאו את התינוק מהבית ויניחוהו על החבית שלידו, ושוב יטלוהו ויוליכוהו עד לפני פתח בית הכנסת ויניחוהו שם על החבית, ומן החבית יכניסוהו לבית הכנסת, וסמך להיתר באופן זה על פי דעת הפוסקים שמוותר להחליף ברשות דרבנן. ודברי האבן העזר הם לשיטתו, שכתב לעיל (סי' שמה ס"ט) שכלי שגובהו יותר מג' טפחים ופחות מ' טפחים ורחבו פחות מ' טפחים שעומד ברשות הרבים או בכרמלית, דין מקום פטור עליו, אמנם דעת המשנ"ב לעיל (שם ס"ק טז) ובשעה"צ שם (ס"ק טז), שכלי שעומד ברשות הרבים או בכרמלית בטל לרשות שהוא שם היינו כדיון הרשות שהוא עומד בה, ולכן השמיט כאן הקנה זה.

[משנ"ב ס"ק יד]

ובמה אצלו בתחלת ארבע אמותיו.

10) מבואר מדבריו, שפירש שמה שאסור לכל אחד מהם להוציא מותר ה' אמות שלו לשל חבירו [ומותרים לאכיל יחד רק ב' האמות האמצעיות המשותפות לשניהם], הוא רק באופן שדברי המאכל של

כל אחד מונחים בתחילת ד' אמותיו, שאז אם יכניסם לתוך ה' אמות ההיצמדות של חבירו הריהו מוציא מ' אמותיו, ובפשוטו מה שהצריך לפרש כן ולא לפרש בפשיטות שיש איסור להוציא מ' אמותיו, הוא משום שסובר שאין איסור דרבנן להוציא מ' האמות ששבת בהן, ולכן ביאר את דברי השרע כפשוטם שהאיסור הוא משום שמטלטל יותר מ' אמות [והולך על החז"א שהובא בס"ק א].

ובשעה"צ (ס"ק טז) כתב, שאם שלשה אנשים שבתו זה לצד זה, ומתוך ד' אמותיו של האמצעי חופפות ב' אמות עם ד' אמותיו של חבירו שמצד זה ובי' האמות האחרות חופפות עם ד' אמותיו של החבר שמצדו האחר, אם טלטל אמצעי זה לצד אחד, שוב אינו יכול לטלטל לצד השני כלל, ולשיטתו צריך לומר שטעם האיסור בזה הוא משום שאסור לטלטל ב' פעמים פחות מ' אמות, וכמבואר בשרע לקמן (ס"ד), ומי"מ יש לעיין, שהרי יכול היה לטלטל לצד השני על ידי שימטור לחבירו, וכמבואר בשרע לעיל (ס"ג), ובהערת לשונה הלכות (בסוף הספר) כתב, שגם לדעת המשנ"ב יש לפרש שיש איסור דרבנן שלא להוציא מ' האמות ששבת בהן, ולכן אם טלטל ד' אמות לצד אחד, שוב אסור לו לטלטל לצד השני כלל, ומה שכתב במשנ"ב שדברי השרע נאמרו כשהברי המאכל מונחים בתחילת ד' אמות, צריך לומר שנקט כן משום לשון הגמרא, וסיים בצ"ע.

[משנ"ב ס"ק יז]

וזה פ'מים שהתירו פחות פחות מארבע אמות וכו', עין לעיל בסימן רסו ס"ק יז וסימן שא ס"ק יז מכ וסימן שח ס"ק יז, עין שם.

11) שלענין מי שבה בדרך יש עמו מעות, התיר השרע בסי' רסו (ס"ו) לטלטלן פחות פחות מ' אמות באופן המובא שם, ובסי' שא (ס"ב) התיר השרע למי שמצא תפילין בשבת דם מונחים בבזיון במקום שאינם משהמרים, שרשאי להוליכן פחות פחות מ' אמות באופן המבואר שם, ובסי' שח (ס"ח) התיר השרע לטלטל קרן המינה ברשות הרבים פחות פחות מ' אמות, באופן המבואר שם.

[משנ"ב ס"ק יז]

פחות פחות.

12) ואם טלטל פחות מ' אמות על מנת להניחו ולא לטלטלו יותר, כתב הא"א (ביטשטש) שיכול לטלו שנית לאחר שהניחו, ולטלטלו עוד פעם פחות מ' אמות, וטעם הדבר, שכיון שהיתה רעתו שלא לטלטלו, כשנמלק לטלטלו פעם נוספת נחשב הדבר בתחילת טלטלו.

[משנ"ב שם]

אבל אם עמד חוץ ארבע אמות לתוך משאיו.

13) ואם הניחו על הארץ כדי לתקן את המשא חזרו ונטלו השלים ל' אמות, הסתפק החזו"א (א"ח סי' סב ס"ק ד) אם נחשבת להנחה, וכתב שמדבריו התני' (שבת ח, ב) משמע שאינה נחשבת להנחה, וחייב. והגרי"ד לנדר (בהערות שגדפסו בסוף ספר קרית מלך רב) הוכיח מדרבי התוס' (שם סה, ב) ששייבה על הארץ בכדי לכתב גם כן לא נחשבת להנחה, שכתבו שקיטע שירצא בכסא תמיכות חוששין שיפול הכסא ויבוא להוליכו ד' אמות, והרי באמצע ד' אמות הוא נח בשייבה, ובהכרח שמה שנקט המשנ"ב עמד הוא לא דוקא, וכתב, שמי"מ יתכן שיש לחלק בין ישיבת קיטע לבין ישיבת שאר אנשים.

[שעה"צ ס"ק יח]

ד"ק אז תשוב פסח'ה'.

14) וכן כתב החזו"א (א"ח סי' סב ס"ק ד) שכל עמידה נחשבת להפסק חוץ מעמד לכתב, ורק בעמד לפוש היה מקום לומר שעמידה זו היא לצורך ההמשך ולכן לא תחשב להפסק, ועל כך הידשה הגמרא שגם זה נחשב הפסק.



ה'לכות שבת סימן שט"ו

אף-על-פי שהחפץ הולך במה מילין ברשות הרבים, (יא) ובלבד שלא יוציאנו חוץ (ה) מתחום שלו. (יב) ויש מי שאוסר (יג) וצ"ל לעיל סימן שא סעיף מב): ד (יד) היה שנים מקצת אמותיו של זה בתוך אמותיו של זה, בגוף שיש ביניהם שש אמות, מביאין ואוכלין באמצע, ובלבד שלא יוציא כל אחד מתוך שלו לתוך של חברו. היו שלשה (טו) והאמצעי מכלל ביניהם. בגוף ששין שנים החיצונים שמונה אמות, האמצעי מתר עם כל אחד מהחיצונים במה שארבע אמותיו מקלעים בתוך שלו, ושנים החיצונים אסורים זה עם זה: ה (טז) ט"אסור (יז) להוליך חפץ (יז) פחות פחות מארבע אמות,

באר היטב

ברור, וה' יבור בעד השונוגים בזה, ע"ל. והמ"א בסימן שלא ס"ק ה קמב: ופשוט דאסור להביא התינוק לבח"כ דרך חצר שאינה מערכת אפילו ע"י אינייהדי דהא יכולין למול בביתו, ואח"כ קמב, דבין דיש מקלין אפילו במלאכה דאורחא במלה יש לסמך עליה, ע"ש. וע"ז מה שכתבתי בסימן רטו ס"ז. ונבספר אבן העזר העלה פקנה גם לזה, דאיתן שעומדים בחוץ ישיטו ידיהם לתוך הפות, ונכרתה שמוץ הפות מניחה התינוק לתוך הידים ואח"כ נוטלם בידים לחוץ וכו' והו' עוקר וזה מניח דכריה פסור אבל אסור, וא"כ בברמלית לא גזרי כו', ע"ש פאריכות פסור מצינו ארץ דפוס פורוסט: (ה) מתחום שלו. ובחפץ הפקר שור, ע"י סימן רמ: (ו) להוליך. ואם צמד תוך ד"א לתוך משאוי הרי כמחלף ומכא, אלא אי"כ צמד לפוש.

משנה ברורה

דאף על-ידי צמדים אסור להוציאנו מן הפות, וע"ז בברור הלכה מה שכתבנו בזה, ולע"ז מילה ע"ז בטה שכתבתי בסימן שלא סעיף קטן כ במשנה ברורה: ד (יד) היה שנים וכו'. הנה, שאחד יש לו דבר מאכל ומנה אצלו (טו) בתחת ארבע אמותיו^(טו), וכן השני יש לו דבר מאכל ומנה אצלו גס"ז בתחת ארבע אמותיו, וביניהם יש הפסק שש אמות, נמצא דשתי אמות השניות של כל אחד ואחד מכללים זה בתוך זה, לכן מקרים שניהם להביא האכל בתוך השתי אמות האמצעיות, שהם צדין בתוך ארבע אמות של כל אחד ואחד: (טו) והאמצעי מכלל ביניהם. שהוא עומד באמצע השמונה ואצלו מנה דבר מאכל, ונמצא שארבע אמותיו מכללין בתוך שניהם, (טו) שאם ירצה בול לטלטל שנים מצד זה ושנים מצד זה, וזה שכתב האמצעי מפר עם כל אחד מהחיצונים: ה (טז) אסור להוליך וכו'. דמצינו (ז) שמא יבוא להוליך ארבע אמות בבת אחת, דמצינו דלאו אדעתה, ואח"כ ילדי אסור דאורחא. נחש פצמים שהתירו פחות פחות מארבע אמות (אבל פעם אחת פחות מדי אמות^(טז)), ע"ז לעיל בסימן רטו סעיף ו וסימן שא סעיף מב וסימן שח סעיף יח, ע"ז שם^(טז). ונראה ששמוליך כמה פצמים פחות מארבע אמות, אבל פעם אחת פחות מארבע אמות מפר, וכמו שכתוב בריש הסימן: (יז) פחות פחות וכו'. מקרי פחות על-ידי שצמד (יח) לפוש ביניהם, (יט) דהוי כמו שמיני חפץ לארץ, אבל אם צמד תוך ארבע אמות לתוך משאוי^(יח), הרי כמחלף כל הארבע אמות בבת אחת, וחיובא

שער הציון

(י) ב"ח: (מ) תוספת שבת וי"א: (ט) כדמוכח בבית יוסף ובאר הג"א: (י) גמרא בערוכין ר"ש פרק המוצא תפלין טעמא דהנאקמא: (י"א) הג"א: (יב) ע"ז בעל שבת וי"א: (יג) ט"ז וי"א: (יד) וע"ז באב"ע דע"ז שכתב תמנה להקל על-ידי זה ע"ז זה מניח^(טז) ודחינו שהעומד בפנים משיט הספר לחוץ ובשני יטל מידו, דהראשון עושה רק עקירה לבד, ולאפוקי שלא יתן לתוך ידו, דאס"פ הנה עושה גם תהנה, אבל בבית מאיד חולק עליו ואסור גם באפן זה, ע"ז שם: (טו) בן גרוא לבאר דברי השלחן ערוך לפי פשוטו ולא מניי כאן בנצא חוץ לחתום, ורק בכל אדם לע"ז טלטול ד' אמות ברשות הרבים ונתקיים זה מהרמב"ם: וצריך ע"ז על התוספת שבת דפרש דברי השלחן ערוך לע"ז נצא חוץ לחתום, דלא מניי כאן כלל מנה: (טז) והוא דרין ש"מול לטלטל לצד אחד של ד' אמות, אלא דא"ל לא יוכל שוב לטלטל לצד השני כלל, ויכרעוה לאכל עם שניהם, בעל-ביתו עליו לטלטל רק מקצת עם זה ומקצת עם זה: (ז) כל הפוסקים: (ח) מ"ג אב"ע. וע"ז לעיל בסימן רטו במשנה ברורה סעיף קטן יח מה שכתבנו בשם יש מחמירין, והוא מרבו יתם המוכא כאן בבית יוסף. ולענין דע"ז נראה ברור דלכלי עלקא מן התורה מקרי צמידה אפילו אם לא צמד לפוש בהקרא ורק בשביל איה סבה שמקנו לילך, פ"ה שלא צמד לתוך דרך משאוי, ורק אי חשוב במחלף^(יח) ונמה שאמר בגמרא צמד לפוש הוא לאו הוקא, רק לאפוקי שלא צמד לתקון, ויראה ממה שאמר ב"ה קנ צמד ב לע"ז בהקרא דכשקרא להשתי מים הוא גב"פ בכלל צמידה, ופשוט דהוא הדין גבי אדם, ע"ז שם, וביותר מוכח בהקרא שם בסוף הסוגיא הקאמי שם סוף סוף פי מ"א לביתא אי אפשיך דלא קאי אפריקא וכו', ע"ז שם, הרי דמקרי צמידה אף שלא צמד לפוש ורק שלא היה כדי לתקן, ודברי רבנו יתום צריכים ע"ז. אחר-כך מצאנו בלבוש סימן רטו דמקרי דברי רבנו יתום דלא מניי לע"ז דאורחא, ע"ז שם, וגם זה דחוק קצת, דמקרא לה לרבונו יתום לטלטל זה דמקום שהתירו פחות פחות מדי אמות הוא דוקא במשיכה, וע"ז באלה דברים שם: (ט) דמנחת יוסף הרי כמחלף חפץ: (א) חיבות אלו נשחרבו כאן בטעמא דסופר, ומקומן בסוף הסעיף קטן, ובנרפס.



הלכות שבת סימן שמונ' שנ

(יח) * ואפלו בין השמשות. (יט) * ואפלו בכרמלית:

י' תוספות והפ' יח
פ' ג' דערכין

שנ דין המוציא ראשו ורובו מרשות לרשות, ובו ג' סעיפים:

א * עומד אדם ברשות היתיד ומוציא ידו לרשות הרבים ומטלטל שם תפצצים (א) * שאינם צריכים לו במקום שהוא עומד, שנוטל מן המאן ומניחן באן, יוכל לבד (ב) שלא (ג) יעבירם ארבע אמות, ולא חישנין שמה יביאם אליו מין שאינם צריכים לו במקום שהוא עומד שם. הלכך מותר לעמוד ברשות הרבים (ג) לטל מפתח ברשות היתיד (ד) ולפתח שם, (ה) וכן מרשות היתיד לרשות הרבים. ואכל לא לעמוד ברשות היתיד ויציא ראשו לרשות הרבים וישתה שם או איפכא, אלא אם כן יגמיר ראשו ורובו (ו) למקום שהוא שותה, דכיון (ז) שהוא צריך לאלו המים חישנין שמה יביאם אליו. ואכל מותר לעמוד ברשות היתיד או ברשות הרבים ולשתות (ח) בכרמלית או איפכא. (ח) ויש מקדשים, דתפצצים הצריכים לו הינו בלים נאים שהוא צריך להם, אכל אם הם בלים שאינם נאים, מותר לשתות בהם אף-על-פי שלא הוציא ראשו ורובו אלא שהושיט צוארו לכד. וישאר טלטולים חוץ

א' משנה ערכין ז' ח
וקרא קאא ב' שם
ז' ט' פקדא א' משנה
דלא יעמד וי' ג' שם
במשנה ד' משנה שם
ז' ט' שם פקדא
וקרא ו' ד' ד' פקדא
ב' פ' ט' ב' שם
מ' פ' ש' ש' ש'
מ' פ' ש' ש' ש'
מ' פ' ש' ש' ש'
מ' פ' ש' ש' ש'
מ' פ' ש' ש' ש'

באר היטב

מ"א. וכן בחשובת עבודת הנהגותי סימן קד מה שכתב בזה, וכן יראהו סימן שמו בהנהגת הטור: (ב) יעבירם. ואם העביר חוב, ראב"ד:

משנה ברורה

נמי יש בזה: (יח) ואפלו בין השמשות. אף דלענין פחות מארבע אמות הוא ספקא דרבנן והקלו בכגון זה בסימן שטב, עין שם, מין דהוא קרוב לבוא על-ידיה ליד מלאכה דאורייתא (ז) גזרו בהם טפי: (יט) ואפלו בכרמלית. השעם, דאם קל בזה, קרוב הדבר שילך ארבע אמות בבית-אחת (ט"ו). ויבאור הג"א פ"ב השעם, דכל דבר שאסרו ברשות הרבים משום שבות, הוא הדין שאסרו בכרמלית. ואם הוא בין השמשות גמרי, דהוי חרמי לטיבותא, דעת הש"י ואלהיה רבה להקל בזה, אף לפי המבאר לציל בסימן שטב דלא הותרו שבות ביד השמשות כי אם לצורך מצוה או במקום הדחק, אפשר דהקא נמי איז להקל אלא בכגון זה:

א (א) שאינם צריכים לו במקום וכו'. ואפלו הם (ב) בלים נאים: (ב) שלא יעבירם ארבע אמות. פרוש, אף-על-פי שהוא עומד ברשות היתיד, רק שגזרו מליך חפץ ארבע אמות במקום שהוא מנח עד סוף ארבע אמות (ג) ברשות הרבים: ואם העביר (ג) חוב, ואפלו אם הגביהו (ד) למעלה מעצמה ספחים, מין שלכסוף הניחו על הארץ: (ג) לטל מפתח ברשות היתיד. הינו, שהמפתח מנח שם מכבד ונוטל משם ופוחת הדלת, ומוציא באופן שצ"ל ג' נטילת המפתח ממקומו אינו עובר על אסור הוצאה, כגון שיש [גנא"ק] מבחין לבית והגנא"ק עשוי במחיצות דין רשות היתיד, או שהמפתח תחוב שם במגעול הקבוע בדלת. ועין לציל בסימן שמו סעיף ג בהג"ה מה שכתבנו במשנה ברורה: (ד) ולפתח שם. ולא חישנין שיוציאו אצלו, דלמא יוצאו מין שאין צריך לו מבחין כלל: (ה) וכן מרשות היתיד לרשות הרבים. ורצה לומר, (ה) שעומד ברשות היתיד ונוטל מפתח המנח ברשות הרבים ופוחת שם החנות. והנה יש בזה חלוקה דינים, ואין באן מקומו להאריך בזה, וכבר בארנו לציל בשמ"ו סעיף ג בהג"ה במשנה ברורה: (ו) שהוא צריך וכו'. וכן שם המנח נחנים בכלים נאים (ו) או אינם נאים, וכן כל פיוצא בזה (ז) באגלין ומלבושין, לפי שהן תפצצים הצריכים לו במקומו: (ז) בכרמלית וכו'. דברשות הרבים גופא הוא רק משעם גברה שמה יביאנו אצלו, ולא גזרנו גברה לגברה: (ח) ויש מקדשים וכו'. והעקר

שער הציון

(כ) חוספות בערכין ליד עמוד א, וכן דעת הרשב"א, הובא בקרב המגיד פ' ו' מהלכות ערוכין. וצ"ע בבאור הגר"א שהביא דעת רש"י להקרא בזה לג' להקל בזה ואף דלשון אסור דרש"י משמע דגם הוא סבירא לה מהתקפות, ובאור נרע הענין גמ"ע דברי רש"י להקל. מכל מקום מין דהמחבר סתם לתקומה אין פדאי להקל בזה, ובפרט שגם הר"א סבירא לה שם בערוכין מהתקפות, עין שם. אחריו מצינו שגם במרדכי הענין דלמא דברי התוספות: (ב) עבודת הקדש: (ג) ט"ו, ואפלו בכרמלית אסור ד' אמות (פמ"ג), ובפרט לפי מאי דפסקין בקרא דברשות הרבים חוב: (ג) ראב"ד ומגיד משנה וסרטי"א: (ד) רש"י ותרומה"ם וחוספות ומגיד משנה פסק יב הלכה יד: (ה) רש"י: (ו) עבודת הקדש: (ז) שם, והובא באחרונים:

תלמוד: 1 מרפסו.

